

**Prof. Dr.
Rıza AYHAN'a Armağan**

CİLT I

“Armağan'da yer alan yazılar, yazarların akademik unvan ve soyadları esas alınarak alfabetik olarak sıralanmıştır.”

ANKARA 2022

ODEMELI İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1207-6

© Yetkin Yayınları 2022

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayıncılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 4745

EDİTÖRLER KURULU

- Prof. Dr. Mehmet ÖZDAMAR
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. Hayrettin ÇAĞLAR
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Doç. Dr. Kürşat GÖKTÜRK
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Doç. Dr. Mehmet Çelebi CAN
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Esra KAŞAK
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Dr. Öğr. Üyesi F. Fırat GÖZÜYEŞİL
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Bilge AYTUĞAR
(Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Arş. Gör. Gözde Sena ERGİNBAŞ
(Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

DANIŞMANLAR KURULU

- Prof. Dr. Bahtiyar AKYILMAZ
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. Mehmet BAHTİYAR
(Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. Ersin ÇAMOĞLU
(Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. Vahit DOĞAN
(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. İhsan ERDOĞAN
(Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. O. Celal GÖLE
(Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ
(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
- Prof. Dr. Çağlar MANAVGAT
(İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Şafak NARBAY
(Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Cumhuri ŞAHİN
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Şükrü YILDIZ
(İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

YAYIN KURULU

Prof. Dr. İlhan ÜZÜLMEZ
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Mehmet ÖZDAMAR
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Hayrettin ÇAĞLAR
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Doç. Dr. Kürşat GÖKTÜRK
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet Çelebi CAN
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Dr. Öğr. Üyesi Fevzi Fırat GÖZÜYEŞİL
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

HAKEM KURULU

Prof. Dr. Sevgi Gül AKYILMAZ
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Kadir ARICI
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Muhittin ASTARLI
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. O. Sadık AYDOS
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Rıza AYHAN
(Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Hayrettin ÇAĞLAR
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Vahit DOĞAN
(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Mustafa İsmail KAYA
(Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Mahmut KOCA
(İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

İÇİNDEKİLER

Takdim	V
Hocamız Prof. Dr. Rıza AYHAN.....	VIII
İÇİNDEKİLER	XVII

Anı yazıları

Hocam ve Arkadaşım, Prof. Dr. Rıza Ayhan'a...	
Prof. Dr. Baki ERDOĞAN	1
Bir Yol Arkadaşlığı	
Prof. Dr. İhsan ERDOĞAN	3
50 Yılın Ardından...	
Prof. Dr. Yadigar İZMİRLİ	7
Gazi'nin Üniversitesinde Beden Eğitimi ve Spora Bakış	
Prof. Dr. İmdat YARIM- Prof. Dr. Ebru ÇETİN.....	13
Unutamadığım, Birçok Bakımdan Kendime Örnek Aldığım Çok Değerli Hocam Prof. Dr. Rıza AYHAN'a...	
Prof. Dr. Ahmet TÜRK.....	21

MAKALELER

Özel Hukuk

Adi Ortaklıkta Kambiyo Senedi Düzenleme Yetkisi	
Prof. Dr. Şahin AKINCI	25
Negatif Sendika Hürriyeti: Taraf Sendika Üyesi Olmayanların Toplu İş Sözleşmesinden Faydalanmasına Dair Anayasama Mahkemesi Kararı Üzerinden Bir Değerlendirme	
Prof. Dr. Kadir ARICI	53
Res Katkı Payı Anlaşmasından Kaynaklanan Davalarda Yargı Yolu	
Prof. Dr. Murat ATALI.....	75

TBK m. 344/III Uyarınca Kira Bedelinin Belirlenmesinde Hakkaniyet Ölçüsü	
Prof. Dr. Oğuz Sadık AYDOS	91
Anonim Ortaklıkta Başkanın Yönetim Kurulunu Toplantıya Çağırılmamasının Yaptırımı ve Toplantısız Karar Alınmasında Bazı Sorunlar	
Prof. Dr. Mehmet BAHTİYAR.....	99
Dijital Çağa Doğru Yeniden Ticaret Kanunu	
Prof. Dr. Ahmet BATTAL.....	129
Savunma Sistem Çizimlerinin Eser Olarak Korunması	
Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK	147
Yabancı Para Borcunda Faizin Hesaplanması ile İlgili Sorunlar	
Prof. Dr. Hayrettin ÇAĞLAR.....	159
Limited Ortaklıktan Çıkarılmak İstenen Ortak Genel Kurul Kararında Oy Kullanabilir Mi?	
Prof. Dr. Ersin ÇAMOĞLU.....	175
Banka Teminat Mektuplarında İhtiyati Tedbir Talepleri	
Prof. Dr. Vahit DOĞAN	187
Yurt Dışında Çalışan Türk Vatandaşı İşçilerin Türkiye’de Açtıkları İşçi Alacaklarına Dair Davalarda Milletlerarası Yetki ve Uygulanacak Hukuk Meseleleri	
Prof. Dr. Rifat ERTEN.....	213
Tacirlerin Ticareti Terk Etmesi ve Bu Durumun Sonuçları	
Prof. Dr. Celal GÖLE	263
Ticari Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Kavramları	
Av.Prof. Dr. jur. İbrahim KAPLAN	277
Sigorta Uyuşmazlıklarının Çözümünde Uygulanan Kurumsal Tahkim Yargılamasının Yaygınlaştırılmasının Gerekliliği Üzerine	
Prof. Dr. Rauf KARASU – Arş. Gör. Temel GÜNER	301
Anonim Ortaklık Esas Sözleşmelerinde Belirlenen Nisap Düzenlemeleri ve Bankacılık Kanunu M. 28 Hükmü, Elden Dolaştırma Suretiyle Karar Alınmasına İlişkin Tk 394/ F.4 Hükmünün Farklı Yorumlanmasına İmkân Tanır Mı ?	
Prof. Dr. Arslan KAYA	333
Anonim Şirketlerde Hukuki Sorumluluk Davalarının Dava Şartı Arabuluculuğa Elverişliliği Problemi	
Prof. Dr. Mustafa İsmail KAYA- Dr. Öğr. Üyesi Burçak TATLI.....	341

Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Haklarına İlişkin Oylamada Üye Pay Sahipleri Oy Hakkından Yoksun Mudur?	
Prof. Dr. Abuzer KENDİGELEN-Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Çağrı ZENGİN....	381
Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirketlerde Önemli Miktarda Şirket Varlığının Toptan Satışına İlişkin Genel Kurul Kararında Uygulanacak Nisap	
Prof. Dr. Ömer KORKUT	401
Türk Hukuk Öğretisi ve Yargıtay Kararları Çerçevesinde Tescilli Markanın Korunmasında Kümülatif Uygulamanın Mümkün Olup Olmadığı Sorunu	
Prof. Dr. Şafak NARBAY- Arş. Gör. Halil Doğan KÜÇÜKAYDIN.....	425
Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Haklı Sebep ile Fesih Davası Dolayısıyla Şirketten Ayrılması	
Prof. Dr. Mehmet ÖZDAMAR	455
Anonim Şirketin Hukuki İşlemlerde Fiili Organ Tarafından Temsil Edilip Edilemeyeceği Sorunu	
Prof. Dr. Hasan PULAŞLI	493
İşçinin Özen Borcu ve Hukuki Sorumluluğu	
Prof. Dr. E. Tuncay SENYEN KAPLAN	525
Karar Değerlendirilmesi: Aile Sağlığı Merkezlerinde Çalışan Yardımcı Elemanlar Bakımından Aile Hekimlerinin İşveren Sifatının Belirlenmesi	
Prof. Dr. Haluk Hadi SÜMER - Dr. Öğr. Üyesi Hasan KAYIRGAN.....	557
TK Sisteminde Görünüşe Güven Sorumluluğu	
Prof. Dr. Ünal TEKİNALP	579
Istac Tahkiminde Hakem Kararları ve Elektronik İmza ile İmzalanması	
Prof. Dr. Mustafa TOPALOĞLU	587
Tazminatlarda Katma Değer Vergisi	
Prof. Dr. Erol ULUSOY	613
Yönetim Kurulu Üyesinin Şirketle İşlem Yapma Yasağına İlişkin Bazı Sorunlar	
Prof. Dr. Veliye YANLI	631
Kiralananın Ayıpları Sebebiyle İrade Sakatlığı Hallerine Dayalı Olarak Sözleşmenin İptali	
Prof. Dr. Mustafa Fadıl YILDIRIM.....	651
Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 27.01.2020 Tarih ve E. 2019/35817, K. 2020/415, Sayılı Sahte Çekle İlgili Kararı Üzerine Bir İnceleme	
Prof. Dr. Şükrü YILDIZ.....	663

YARGITAY 19. CEZA DAİRESİ'NİN
27.01.2020 TARİH VE E. 2019/35817, K. 2020/415,
SAYILI SAHTE ÇEKLE İLGİLİ KARARI ÜZERİNE BİR
İNCELEME

Prof. Dr. Şükrü YILDIZ*

I. GİRİŞ

Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulu tarafından 23.10.2019 tarihinde alınan kararla, 5235 sayılı Kanunun 35/3. maddesine göre, aynı nitelikteki davalarda farklı kararlar verilmesi nedeniyle uyuşmazlık bulunduğu ve çıkan karar uyuşmazlığının, Yüksek Yargıtay ilgili Ceza Dairesi tarafından giderilmesine dair başvuru yapılmıştır.

Bu başvuru üzerine, “Çekle İlgili Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme” Suçu ile ilgili olarak T.C. YARGITAY 19. CEZA DAİRESİ 27.01.2020 tarih ve E. 2019/35817, K. 2020/415, sayılı kararında¹ çek, özellikle de sahte ve tahrif edilmiş çekin hukuki niteliği konusunda ilkesel açıklamalarda bulunmuştur.

Belirtmek gerekir ki, anılan bu kararda “sahte ve tahrif edilmiş çekin” hukuki niteliği konusunda kıymetli evrak, özellikle de çek hukuku teorisi ile Yüksek Yargıtay’ın özel hukuk anlamında çek uyuşmazlıklarına bakan 11. Hukuk Dairesi ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu içtihatları ile uyumlu olmayan bir şekilde ve ayrıca kanunda temeli bulunmayan değerlendirmeler yapıldığı görülmektedir.

Yargıtay 19. Ceza Dairesi anılan kararında, çözümü gereken uyuşmazlık konusunu, “çekin kanuni süresinde bankaya ibrazında, muhatap banka tarafından çek üzerinde yapılacak incelemenin sınırı, çek hesabında yeterli karşılık bulunuyorsa, yetkili hamilin talebi üzerine muhatap banka tarafından karşılıksızdır işlemi yapılmasının zorunlu olup olmadığı ile ibraz tarihinde karşılığı olmayan bir çekle ilgili olarak, muhatap banka tarafından değişik gerekçelerle “karşılıksızdır” işlemi yapılmamışsa, çek hesabında karşılığı bulundurmamakla yükümlü gerçek kişinin cezalandırılmasının mümkün olup olmadığı” şeklinde belirlemiştir.

* İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Öğretim Üyesi
<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2019-35817->

II. KARARIN GEREKÇESİ

İlgili Ceza Dairesinin soruna ilişkin gerekçeleri aşağıdaki şekildedir:

“Muhatap banka tarafından, 6102 sayılı TTK’da yazılı zorunlu unsurları ihtiva eden ve süresinde bankaya ibraz edilen bir çek hakkında yapılacak “karşılıksızdır” işlemi 5941 sayılı Kanunun 3. Maddesinde yazılı usule göre yapılacaktır....

TTK’nın 801. Maddesinde; muhatap bankanın hamil tarafından ibraz edilen ve üzerinde ciro silsilesi olan bir çek hakkında araştırma yükümlülüğü, **“çek üzerinde bir ciro silsilesi varsa bunun düzenli olup olmadığının banka tarafından kontrol edilmesi zorunluluğu...”** şeklinde **sadece ciro silsilesinin düzenli olup olmadığıyla sınırlı olmak üzere düzenlenmiştir.** Muhatap banka, **cirantaların imzalarının geçerliliğini araştırmak zorunda değildir.**

Şayet ortada sahte veya tahrif edilmiş olduğundan şüphelenilen bir çek varsa, kendisine çek defteri verilen keşideciye, çek defterini iyi saklamamış olması gibi bir kusur atfedilemiyorsa, TTK’nın 812. maddesi gereği, şüpheli çekin ödenmiş olmasından doğan zararın muhatap bankaya ait olacağı hüküm altına alınmıştır.

TTK’nın 812. maddesinde “sahte veya tahrif edilmiş çek” kavramı, çekin düzenleyen dışında bir kişi tarafından imzalanması durumuyla aynı değildir. “Sahte çek” banka tarafından bastırılarak çek hesabı sahibine verilmeyen çek anlamına gelmekte iken, “tahrif edilmiş çek” kavramı ise çek üzerinde elle doldurulan kısımlarda çeki düzenleyen rızası dışında yapılan değişiklikleri ifade etmektedir.

Bir çekin banka tarafından bastırıldığında üzerinde nelerin olması gerektiğine dair çek defterlerinin baskı şekline dair tebliğde temel kurallar, 20.01.2010 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren tebliğde belirlenmiştir. Bu gibi durumlarda bankalarca zaten çekin zorunlu unsurları ihtiva etmemesi nedeniyle “karşılıksızdır” işlemi yapılmasından veya suçtan söz edilemeyecektir. Kanuna göre böyle bir (sahte) çekin karşılığının ödenmesi halinde muhatap banka sorumluluğa katlanacak, ödediği çeki bedelini özel hukuk hükümlerine göre çek hesabı sahibinden isteyemeyecektir.

Çekin tedavüle çıkartılmasından sonra, düzenleyen ölümü, medeni haklarını kullanma ehliyetini kaybetmesi veya iflası, TTK’nın 800. maddesine göre çekin geçerliliğini etkilemez...

Çekin TTK’da yazılı zorunlu unsurları taşıyıp taşımadığının, süresinde ibraz edilip edilmediğinin ve çek hesabında karşılığını buldurmakla yükümlü olan failin “karşılıksızdır” işlemine sebebiyet verip vermediğinin

Zira, kambiyo senetleri kanunen emre yazılı olup devirleri ciro yolu ile gerçekleştirilebilir. İlk cironun ise mutlaka lehdar tarafından yapılması zorunludur. Kanun koyucu, senetteki hakkı devir etmek için kullanılan yazılı ciro beyanında, ciro silsilesinin şekli açısından varlığını yeterli görmüş olup, ciroda yer alan imzaların geçerli olup olmadığı hususu ile ilgilenmemiştir. Zaten TTK m. 801'in lafzı da açıkça ciro imzalarının sıhhatinden söz etmiş, keşideci imzasından bahsetmemiştir.

Bu nedenle sayın Yargıtay 19. CD'nin kararında yer verilen "TTK'nın 801. Maddesinde; muhatap bankanın hamil tarafından ibraz edilen ve üzerinde ciro silsilesi olan bir çek hakkında araştırma yükümlülüğü, "çek üzerinde bir ciro silsilesi varsa bunun düzenli olup olmadığının banka tarafından kontrol edilmesi zorunluluğu..." şeklinde sadece ciro silsilesinin düzenli olup olmadığıyla sınırlı olmak üzere düzenlenmiştir. Muhatap banka, cirantaların imzalarının geçerliliğini araştırmak zorunda değildir." Gereğesi, anılan sorunun çözümünde müracaat edilebilecek bir madde değildir.

4. Yargıtay 19. CD'si, "çek defterinin veya keşide edilmiş bir çekin keşideci elinden iradesi dışında çıkması durumunda ise; TTK hükümleri çerçevesinde çekin iptali veya çekten cayma gibi yollara başvurulabileceği de TTK'da düzenlen"diği hususunu da söz konusu kararına gerekçe yapmıştır.

Önemle ifade edelim ki, yukarıda da açıklandığı üzere, çekin iptali müessesesi ile çekten cayma müessesesinin de anılan olayda kullanılması kanun hükümleri ile uyumlu sonuç vermeyecektir.

Bu nedenle hesap sahibi keşidecinin imzasını taşımayan çek yaprakları, onun açısından çek niteliğini haiz olamayacağından, teslim aldığı çek defterini kaybeden veya çaldıran hesap sahibinin durumu muhatap bankaya bildirmesini yeterli sayılmıştır. Diğer bir ifade ile boş çek yapraklarının kaybedilmesi, yani zayi edilmesi gerekçesine dayalı bir iptal davası açılmasına gerek bulunmadığı Yargıtay 11. HD'nin kökleşmiş içtihatları ile açıklığa kavuşturulmuştur.

SONUÇ

Yargıtay 19. Ceza Dairesinin kararında yer alan sahte çek kavramının 6102 sayılı TTK hükümleri ve Yargıtay 11. HD ile YHGK kararları ile uyumlu olmadığı açıktır. Bu nedenle anılan içtihadın yeniden ele alınıp tartışılması gerekmektedir. Esasen Yargıtay'ın hukuk ve ceza daireleri arasında, aynı konudaki farklı içtihatların, Yargıtay içtihadı Birleştirme Büyük Kurulu tarafından ele alınıp birleştirilmesi de zorunlu görülmektedir.